

Hava Kirliliğini Etkileyen Faktörler

Ege Eroğlu*

1 Giriş

Ülkemizde hava kirliliği, özellikle kış aylarında artan doğal gaz kullanımıyla insan sağlığı için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Bu çalışmada iktisadi sektörlerin hava emisyonu üzerindeki etkisi araştırılmak istenmektedir. Araştırmayı desteklemek için 2019-2020 yılı TÜİK verileri kullanılmıştır. Hangi iktisadi faaliyetin hava kirliliğine ne denli etkisi olduğu verilerle tespit edilirse kirliliğin doğuracağı olumsuz sonuçlara çözüm bulmak da o denli kolaylaşacaktır.

1.1 Çalışmanın Amacı

Türkiye’de hava kirliliğine neden olan sektörleri belirleyip, bu sektörlerin hangi oranda ve hangi emisyon çeşitleriyle hava kirliliğine sebep olduklarını analiz edip, sorunlara çözüm üretmektir.

1.2 Literatür

İktisadi sektörlerin kâr etme isteğinin artmasıyla hava kirliliğinin artması bir paralellik göstermektedir. Firmalar daha çok kazanmak içgüdüleriyle hava kirliliğine yol açtığı dışsallıkları göz ardı etmektedir. Kârlılık isteyen sektörlerin yanında kış ayının da gelmesi Türkiye’deki hava kirliliğinin azımsanmayacak boyutlara ulaşmasına yol açmıştır(SÜMER, 2014).Bu kirliliğin azaltılması için de kirliliğin ne çeşitte ve hangi gazlar yoluyla oluştuğu anlaşılmalıdır ki bu en bariz fosil yakıt kullanımıyla açıklanabilir(Bernstein vd., 2004).Fosil yakıt kullanımı sonucunda da zararı en çok bilinen karbondioksit gazı oluşmaktadır.Atmosferde çoğunlukla oksitlenmiş formunda olan CO2 şeklinde bulunur.Normalde ekosistem karbon dengesini kendine ait bir döngü ile sağlarken fosil yakıt, sera gazı gibi maddeler bu döngüyü sekteye uğratmaktadır(Civelekoğlu ve BIYIK, 2018).En gelişmiş sanayilerden biri olan Çin, bu problemi en çok yaşayan ülkelerin başında gelmektedir.Yaşanılan problemler onları çeşitli önlemler almaya itmiştir.Devlet tarafından bahsi geçen ekonomiyi araç kullanarak uygulanan önlem ise karbon vergisidir(Liu vd., 2014).

*19080214, [Github Repo](#)

2 Kaynakça

- Bernstein, J. A., Alexis, N., Barnes, C., Bernstein, I. L., Nel, A., Peden, D., ... Williams, P. B. (2004). Health effects of air pollution. *Journal of allergy and clinical immunology*, 114(5), 1116-1123.
- Civelekoğlu, G. ve BIYIK, Y. (2018). Ulaşım sektöründen kaynaklı karbon ayak izi değişiminin incelenmesi. *Bilge International Journal of Science and Technology Research*, 2(2), 157-166.
- Liu, Z., Mao, X., Tu, J. ve Jaccard, M. (2014). A comparative assessment of economic-incentive and command-and-control instruments for air pollution and CO2 control in China's iron and steel sector. *Journal of environmental management*, 144, 135-142.
- SÜMER, G. Ç. (2014). Hava Kirliliği Kontrolü: Türkiye'de Hava Kirliliğini Önlemeye Yönelik Yasal Düzenlemele-rin ve Örgütlenmelerin İncelenmesi. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (13), 37-56.